

Výročná správa o činnosti Slovenskej samosprávy Budapešti v roku 2019

Prednesená na verejnom zasadnutí 8. decembra 2019

Slovenská samospráva Budapešti má za sebou veľmi bohatý a úspešný rok. Podarilo sa nám uskutočniť všetky podujatia a aktivity, ktoré sme naplánovali.

Naša činnosť v krátkosti, počas jednotlivých mesiacov.

V januári sme zhotovili pracovný plán na celý rok a spolu s hospodárskym oddelením samosprávy hlavného mesta sme pripravili aj finančný plán. Vyúčtovali sme granty, ktoré sme dostali od nadácie Bethlen Gábor a od Úradu Slovákov žijúcich v zahraničí (ÚSŽZ).

9-ho februára sme usporiadali ples, na ktorom sa zúčastnilo viac ako 100 záujemcov a boli prítomní aj naši partneri z Mojmíroviec a z Piešťan.

Hneď po plese sme spolu s III. obvodom organizovali slovenský deň v evanjelickom kostole v Békásmegyeri, s ekumenickou omšou, na ktorej slúžili Hilda Fabuľová a Attila Kónya a spieval počas a po bohoslužbe Budapeštiansky slovenský spevácky zbor Ozvena. Po spoločnom obede historik dr. Štefan Janek, vedecký pracovník Historického ústavu Maďarskej akadémie vied (bývalý žiak slovenskej školy v Budapešti) prednášal o povojnovej dobe v Maďarsku a na Slovensku.

Zúčastnili sme sa na fašiangových podujatiach jednotlivých obvodov a v Slovenskom inštitúte sme si pozreli film s názvom Tlmočník.

V marci sme spolu so samosprávou II. obvodu zorganizovali tu, v divadelnej sále, Deň žien – pozvali sme Slovenské divadlo Vertigo s hrou Dámska šatňa. A tiež možno povedať, že sme boli prítomní na podujatiach obvodov a Slovenského inštitútu. (Napríklad na Vernisáži výstavy elektrografických obrazov Evy Gácsiovej v priestoroch Domu národnosti v XIII. obvode, na výstave s názvom Dedičstvo na skle usporiadanej v Slovenskom inštitúte z diel Moniky Lamiovej.)

Apríl sa začal príchodom spolupracovníkov ÚSŽS, ktorí kontrovali správne použitie financií v roku 2017. Všetko našli v úplnom poriadku.

3. apríla sme zorganizovali koordinačnú poradu, na ktorej sa zúčastnili poslanci všetkých obvodov, na ktorej sme zosúlادili naše jarne a letné programy a hovorili sme už aj o voľbách. Dá sa povedať, že v období Veľkej noci má skoro každá samospráva svoje väčšie podujatie. Niektorí, alebo viacerí z našich poslancov sa na týchto programoch zúčastnili. Navštívili sme aj Medzinárodný festival kníh, kde v 16. pavilóne boli vystavené slovenské knihy.

Máj: 11. mája sme položili veniec k pamätnej tabuli Vojtecha Uhlára a zúčastnili sme sa na slávnostnej omši v kostole sv. Ladislava v XIII. obvode.

So samosprávou XIII. obvodu sme v Dome kultúry Attilu Józsefa zorganizovali na počesť Jána Palárika divadelné predstavenie Dobrodružstvo pri občinkoch a recepciu s hosťujúcimi hercami súboru Divadla J. Palárika z Trnavy.

18. mája sme sa viacerí so samosprávou zúčastnili výstupu na Pilíš, pred ktorým sme položili veniec k pamätnej tabuli bývalého veľvyslanca SR v Budapešti, Juraja Migaša na budove

Slovenského domu v Mlynkoch. 21. mája sme sa zúčastnili na slávnostnom programe spojenom s odovzdaním ceny Pro Cultura Minoritate Hungariae. V tomto roku medzi vyznamenanými bol aj spisovateľ a bývalý šéfredaktor Ľudových novín, Zoltán Bárkányi.

Jún prebieha pre nás vždy v znamení Sv. Cyrila a Metoda a Zalaváru. V tomto roku boli na počesť svätcov dve oslavy, jednu sme organizovali pre pútnikov z Budapešti a okolia. Na púti 16. júna do Blatnohradu sme sa zúčastnili vo veľkom počte. Po slávnostnom príhovore a kladení vencov k soche sv. Cyrila a Metoda v pamätnom parku nasledoval koncert Budapeštianskeho slovenského speváckeho zboru Ozvena, slovenská omša v miestnom kostole a spoločný obed v kultúrnom dome. Na oslavách bola s nami starostka obce Ildikó Horvátová a ďalší miestni predstavitelia. Oficiálna oslava organizovaná vojenskými ordinariátmi ozbrojených síl MR a SR sa konala 22. júna, kde sme boli tiež prítomní s príhovorom, kladením vencov a zúčastnili sme sa na sv. omši usporiadanej pri ruinách baziliky sv. Hadriána ako aj spoločného obeda.

Koncom júna sme organizovali pre žiakov slovenskej školy tábor v Mojmirovciach. Naše deti sa okrem množstva programov zúčastnili aj na výučbe v miestnej základnej škole.

5. júla naši poslanci Lia Papová a Levente Galda položili veniec našej samosprávy pri kameni v parku Janka Kráľa pri príležitosti Dňa Slovákov žijúcich v zahraničí.

6. júla sme boli na Dni Slovákov v Jači a 11. júna som mala tú česť a stretla som sa s spoločne s inými zástupcami Slovákov v Maďarsku s novou prezidentkou SR, so Zuzanou Čaputovou, ktorá zavítala na oficiálnu návštevu do Budapešti.

V septembri sme zorganizovali vernisáž výstavy o živote a činnosti Milana Rastislava Štefánika v aule slovenskej školy Budapešti. Treba tu pripomenúť, že materiál tejto výstavy sme v elektronickej podobe dostali od chirurga-kardiológa, pána MUDr. Petra Ondruša, pochádzajúceho z Banskej Bystrice, ktorý už dlhé roky žije a pôsobí v Kanade. Výrobu panelov do podoby vhodnej pre vystavenie vybavila naša poslankyňa Rozália Papová-Polereczká a miesta predstavenia výstavy verejnosti dohodol a výstavu osobne sprevádzal náš podpredseda pán Pavol Beňo. Ďakujeme im pekne za vynaložené úsilie, nebola to ľahká práca. Na výstave sa zúčastnil a aj sa prihovoril pán Peter Ondruš.

V októbri sme v období od 3. do 6.-ho vycestovali na Južnú Moravu. V Zlíne sme sa stretli s pani Martinou Janochovou, vedúcou medzinárodného združenia Európska kultúrna trasa sv. Cyrila a Metoda, ktorého sme členmi. Pozreli sme si pamiatky viažuce sa k sv. Cyrilovi a Metodovi vo Velehrade a v Modrej, kde sme sa stretli aj so starostami týchto obcí. Boli sme aj v Uherskom Hradišti a navštívili sme aj kaštieľ v Buchloviciach.

10-ho októbra sme pozvali na večeru všetkých poslancov obvodných slovenských samospráv Budapešti a poďakovali sme sa tým, ktorí svoju poslaneckú činnosť ukončili. V týchto dňoch sme samozrejme hovorili aj o komunálnych voľbách, na ktoré sme sa už dlhšiu dobu pripravovali. Stretli sme sa, alebo sme hovorili so svojimi voličmi, odovzdali sme potrebné kandidačné formuláre na miestnych samosprávach. Tu by som sa chcela poďakovať Zuzane Hollóssyovej za predvolebnú činnosť. Bez jej usilovnej práce by sme určite nedosiahli tu v hlavnom meste taký, nad očakávanie pekný, výsledok. Ďakujeme.

11. októbra sme zaviezli s pánom podpredsedom a s poslankyňou Rozáliou Papovou

Polereczkou výstavu M. R. Štefánika do slovenskej školy v Békéšskej Čabe, kde sme sa zúčastnili osláv 70. výročia založenia školy a odovzdána cien Samuela Tešedíka. Vernisáž výstavy bola zaradená do programu X. seminára dolnozemsých učiteľov slovenských škôl v Maďarsku, Rumunsku, Srbsku a Chorvátsku.

4. novembra pán podpredseda Beňo zaviezol výstavné panely do slovenskej školy v Sarvaši a 18. novembra do školy v Slovenskom Komlóši. V obidvoch miestach sa zúčastnil aj vernisáže výstavy. Takto sa so životom M. R. Štefánika, tejto jedinečnej osobnosti slovenských dejín mohli zoznámiť aj študenti týchto škôl a aj širšia verejnosť.

7. novembra sme sa boli prítomní na spomienkovom stretnutí v Slovenskom inštitúte, usporiadanom pri príležitosti 170. výročia vydania Katolíckych novín.

22. novembra sme sa zúčastnili na prednáškach v parlamente na pozvanie nášho parlamentného hovorca, pána Antona Paulíka.

28. novembra sme zorganizovali prvú koordinačnú poradu poslancov znovuzaložených obvodných slovenských samospráv hl. mesta, kde sme okrem koordinácie predvianočných podujatí a verejných zasadaní privítali nových poslancov. Predstavili sme aj našu samosprávu v novom zložení. Jej novými členmi sú JUDr. Zuzana Sabová so XVI. obvodu, riaditeľka slovenskej školy PhDr. Júlia Marloková-Sabová (je na liečení) a vrátila sa k nám Monika Szelényiová z VIII. obvodu. Členmi zostali Edita Hortiová, Rozália Papová-Polerecká, Pavol Beňo a Levente Galda. Vedúcou sekretariátu je naďalej Ľubomíra Fallerová, ktorej veľmi pekne ďakujem za celoročnú prácu, že je vždy k dispozícii a za množstvo článkov, ktoré napísala do každého čísla časopisu Budapeštiansky Slovák.

Do konca novembra sme vypracovali a odoslali žiadosti o finančné podpory pre podujatia, ktoré plánujeme usporiadať v budúcom roku do Bethlen Gábor Nyrt. a do ÚSZZ.

Koncom novembra a začiatkom decembra sme boli prítomní skoro na všetkých podujatiach a verejných zasadnutiach jednotlivých obvodov a snažili sme sa o to počas celého roka, aby niektorý z našich poslancov bol vždy prítomný aj na programoch a podujatiach organizovaných veľvyslanectvom, Slovenským inštitútom, slovenskou školou, evanjelickou a katolíckou cirkvou.

Pravidelne sme zasadali skoro každý mesiac (16. 01., 13. 02., 20. 03., 8. 05., 26. 06., 26. 08., 2. 09., 24. 10. - ustanovujúce zasadnutie novej SSB sa konalo 28. 11., a dnes.)

Medzi najdôležitejšie akcie našej samosprávy v celom roku patrí pravidelné vydávanie časopisu Budapeštiansky Slovák, v ktorom sú články o už uskutočnených programoch ako aj o plánoch našej samosprávy a obvodných samospráv. Tento časopis zabezpečuje, aby sa na tieto podujatia nezabudlo, aby si aj ďalšie generácie vedeli pozrieť čo všetko sa dialo v hlavnom meste za našich čias. Časopis bude mať v roku 2020 25 rokov a SSB chystá pri tejto príležitosti jubilejné stretnutie.

Podarilo sa nám opätovne vydať dvojjazyčnú publikáciu Ladislava Petra Slovenská Budapešť, o ktorú bol veľký záujem aj tu, doma, i na Slovensku, ale aj v kruhoch Slovákov žijúcich vo svete.

Dohody o spolupráci sme podpísali s II., III., VI., XIII., XVII. obvodom. Spolupracujeme s organizáciami: Slovenský ev. cirkevný zbor, Ozvena – Budapeštiansky slovenský spevácky zbor.

Medzi našimi partnermi sú aj Celoštátna knižnica cudzojazyčnej literatúry, Slovenská škola v Budapešti, spolky Pilisszentkeresztért Kulturális Egyesület, Tótkomlós Baráti Köre Egyesület, Rákosvölgyi Népi Kulturális Hagyományörző Egyesület, Slovenské divadlo Vertigo, Nadácia Mojmir, obec Mojmirovce, Kaštieľ Mojmirovce, Kultúrna trasa sv. Cyrila a Metoda, obec Hanušovce a Kaštieľ Hanušovce.

Slovenskú evanjelickú a katolícku cirkevnú činnosť sme podporili aj finančne.

Na záver by som sa chcela poďakovať tým poslancom SSB, ktorí ukončili túto činnosť, za ich prácu a aktivity vynaložené v priebehu uplynulých piatich rokov. Ďakujem Alžbete Árgyelánovej, Eve Fábánovej a Ladislavovi Petrovi, že s nami spolupracovali a prajem im všetko najlepšie.

Prajem každému z vás pokojné a krásne vianočné sviatky a dobré zdravie, pohodu, veľa radosti a šťastia v novom roku.

Ďakujem, že ste si ma vypočuli.